

Μαρούσι, 28-03-2015

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΚΕΙΜΕΝΑ

Κείμενο 1

«Σημειώσεις για μια ομιλία σε παιδιά»

Η ελληνική γλώσσα, ο άνθρωπος, η θάλασσα... Για κοιτάζετε πόσο θαυμάσιο πράγμα είναι να λογαριάζει κανείς πως, από την εποχή που μίλησε ο Όμηρος ως τα σήμερα, μιλούμε, ανασαίνουμε, και τραγουδούμε με την ίδια γλώσσα. Κι αυτό δε σταμάτησε ποτέ, είτε σκεφτούμε την Κλυταιμνήστρα που μιλά στον Αγαμέμνονα, είτε την Καινή Διαθήκη, είτε τους ύμνους του Ρωμανού και τον Διγενή Ακρίτα, είτε το Κρητικό Θέατρο και τον Ερωτόκριτο, είτε το δημοτικό τραγούδι. Και όλοι αυτοί, **οι μεγάλοι και οι μικροί, που σκέφτηκαν, μίλησαν, μέτρησαν ελληνικά**, δεν πρέπει να νομίζετε πως είναι σαν ένας δρόμος, μια σειρά ιστορική, που χάνεται στη νύχτα των περασμένων και βρίσκεται έξω από σας. Πρέπει να σκεφτείτε πως όλα αυτά βρίσκονται μέσα σας, τώρα, βρίσκονται μέσα σας όλα μαζί, πως είναι το μεδούλι των κοκάλων σας, και πως θα τα βρείτε αν σκάψετε αρκετά βαθιά στον εαυτό σας. Αλλά για να κάνετε αυτή τη δουλειά, για να επιδοθείτε σ' αυτή την εσωτερική προσήλωση, θα σας βοηθήσουν οι άνθρωποι του καιρού σας, που με τον καλύτερο τρόπο μπόρεσαν να εκφραστούν στην ελληνική γλώσσα. [...]

Όσες φορές κοιτάζουμε με προσοχή και με αγάπη και την πιο μικρή ελληνική λεπτομέρεια, βρισκόμαστε πάντα στην καρδιά της μεγάλης ελληνικής ζωής. Τόση μεγάλη είναι η συνοχή της και η ενότητά της. Θυμάμαι τη μέρα που μας κήρυξαν τον πόλεμο οι Γερμανοί. Το πλήθος, που ζητωκραύγαζε στην οδό Σταδίου, σώπασε ξαφνικά, κι έπειτα άρχισε να τραγουδά με μια βαριά μεγάλη φωνή: «Τῆ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῶ τά νικητήρια». Αυτό και μόνο. Αλλά αυτό και μόνο ήταν αρκετό για να καταλάβει κανείς πως ο πόλεμος τούτος δεν ήταν σημερινός ούτε χτεσινός: **ήταν ο αιώνιος πόλεμος της Ελλάδας όλων των καιρών για την ανθρώπινη αξία.**

Πηγή: Γ. Σεφέρης, Δοκίμες Α', Αθήνα: 1974 Ίκαρος

Κείμενο 2

[Διαφημιστικό κείμενο του ΕΟΤ]

Η Ελλάδα είναι κάτι πολύ περισσότερο από αυτό που μας μάθαιναν στο σχολείο, που μας έδειχναν οι γνωστές φωτογραφίες με τα υπέροχα δειλινά και τις ξανθές αμμουδιές.

Στην Ελλάδα βρίσκεσαι σε ένα σταυροδρόμι πολιτισμών και χρωμάτων, νιώθεις τη δύναμη της ιστορίας και τη θέρμη του νοτιότερου άκρου της Ευρώπης και ανακαλύπτεις την εξελικτική πορεία της σκέψης, της επίδρασης και της εμπειρίας. Βρίσκεσαι σε μια χώρα η οποία διαθέτει πλούσιο ιστορικό παρελθόν, αλλά που οι κάτοικοί της δεν επαναπαύονται, δεν μένουν προσκολλημένοι σε αυτό. **Βρίσκεσαι σε μια χώρα στατιστικά μικρή**, αλλά τεράστια σε διαφορετικότητα. Βρίσκεσαι σε τοπία που αποτυπώθηκαν σε χιλιάδες καρτ-ποστάλ, αλλά παραμένουν απίστευτα ζωντανά και άπιαστα.

Η Ελλάδα είναι μια χώρα με θαυμάσιες αντιθέσεις, ένα συνεχές ταξίδι μέσα στο χρόνο από το παρόν στο παρελθόν. Περιπλανηθείτε λοιπόν μέσα στους αιώνες της, στους αρχαιολογικούς χώρους, ταξιδέψτε στα νησιωτικά συμπλέγματα, διατρέξτε παραλίες και βουνά και ανακαλύψτε τοπία που θα σας κόψουν την ανάσα.

Στην Ελλάδα η εναλλαγή των εικόνων δεν συμβαίνει στη φαντασία μας αλλά και στην πραγματικότητα.

Πηγή: www.visitgreece.gr/el/destinations

Κείμενο 3

Πηγή: alldayschool.blogspot.com

Β. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

B1 Να επιλέξεις τις σωστές απαντήσεις:

α1) Ο Γ. Σεφέρης στο κείμενο **1** προτρέπει τα παιδιά: «Πρέπει να σκεφτείτε πως όλα αυτά βρίσκονται μέσα σας, [...] και πως θα τα βρείτε αν σκάψετε αρκετά βαθιά στον εαυτό σας». Αυτό σημαίνει ότι:

- i. Η σύγχρονη γενιά έχει κληρονομήσει βιολογικά όλα αυτά μαζί από τις προηγούμενες γενιές.
- ii. Η σύγχρονη γενιά πρέπει να μελετήσει τους ποιητές που έγραψαν στην ελληνική γλώσσα, ξένους και Έλληνες.
- iii. Το ιστορικό παρελθόν του ελληνισμού υπάρχει δυνάμει και στη σύγχρονη γενιά, αρκεί να το αναζητήσει με διάθεση αυτογνωσίας.

α2) Στο κείμενο **2** υπάρχει η εκτίμηση: «Βρίσκεσαι σε τοπία που αποτυπώθηκαν σε χιλιάδες καρτ-ποστάλ, αλλά παραμένουν απίστευτα ζωντανά και άπιαστα». Αυτό σημαίνει ότι:

- i. Τα ελληνικά τοπία δεν έχουν προβληθεί φωτογραφικά σε μεγάλο βαθμό, ώστε να εκτιμήσουμε την πραγματική τους αξία.
- ii. Η πραγματικότητα των ελληνικών τοπίων ξεπερνάει σε ομορφιά και δύναμη κάθε ψυχρή φωτογραφική αποτύπωση.
- iii. Στα καρτ-ποστάλ αποτυπώνονται συνήθως τοπία από περιοχές μακρινές και απομονωμένες.

Μονάδες 6

β) Να γράψεις μία παράγραφο 80-90 περίπου λέξεων στην οποία να σχολιάσεις τη σχέση που έχουν η μικρή ένθετη εικόνα στο κείμενο **3** με τη λέξη EUROPE στην κορυφή, και τις άλλες λέξεις που την πλαισιώνουν.

Μονάδες 15

γ) Αφού διαβάσεις προσεκτικά τα κείμενα **1** και **2**, να χαρακτηρίσεις με την ένδειξη **Σωστό – Λάθος** (Σ. / Λ.) τις προτάσεις που ακολουθούν:

- i. «Οι μεγάλοι και οι μικροί, που σκέφτηκαν, μίλησαν, μέτρησαν ελληνικά», εννοεί τους μεγάλους και μικρούς ποιητές διαφόρων χωρών και εποχών που μίλησαν ελληνικά. (Κείμενο 1)
- ii. «Ήταν ο αιώνιος πόλεμος της Ελλάδας όλων των καιρών για την ανθρωπινή αξία», σημαίνει τον πόλεμο εναντίον του φασισμού. (Κείμενο 1)
- iii. «Η Ελλάδα είναι κάτι πολύ περισσότερο από αυτό που μας μάθαιναν στο σχολείο», εννοεί ότι την Ελλάδα για να τη γνωρίσεις πρέπει να τη μελετάς διαρκώς και σε βάθος. (Κείμενο 2)

- iv. «Στην Ελλάδα βρίσκεσαι σε ένα σταυροδρόμι πολιτισμών και χρωμάτων», σημαίνει ότι η Ελλάδα έχασε την πολιτιστική της ταυτότητα. (Κείμενο 2)
- v. «Βρίσκεσαι σε μια χώρα στατιστικά μικρή», εννοεί τη μικρή σε έκταση, πληθυσμό και γλώσσα χώρα μας σε σχέση με άλλες χώρες. (Κείμενο 2)

Μονάδες 10

B2. «Ταξιδέψτε στα νησιωτικά συμπλέγματα, διατρέξτε παραλίες και βουνά και ανακαλύψτε τοπία που θα σας κόψουν την ανάσα».

α) Να μετατρέψεις τις κύριες προτάσεις του παραπάνω αποσπάσματος σε δευτερεύουσες, αφού τις εξαρτήσεις από το «έχετε τη δυνατότητα...».

β) Να χαρακτηρίσεις το είδος των δευτερευουσών προτάσεων.

γ) Να σημειώσεις ποια διαφορά προκύπτει στο νόημα από τη μετατροπή αυτή.

Μονάδες 9

B3. Οι παρακάτω προτάσεις είναι απόψεις ξένων διανοουμένων για την Ελλάδα. Να συμπληρώσεις τα κενά με την κατάλληλη λέξη, στον τύπο που δίνεται καθεμιά:

(ανθρωπότητα, μορφωμένοι, θεραπεία, κοιτίδα, παιδεία, διανοητικών, πεζό, στοχασμού, αριστοκράτες, πολιτισμό).

1. « Λίγο έλειψε οι Έλληνες να κάνουν στίχο ακόμη και τονλόγο», (Μ. Τ. Κικέρων, Ρωμαίος ρήτορας)
2. «Ό,τι είναι η καρδιά και ο νους για το σώμα του ανθρώπου, είναι και η Ελλάδα για την», (Β. Γκαίτε, Γερμανός ποιητής)
3. «..... λέγονται αυτοί που μελετούν τους αρχαίους συγγραφείς», (Φραγκίσκος Rabelais, Γάλλος ιερωμένος, συγγραφέας)
4. «Οι αρχαίοι Έλληνες είναι οι της Ιστορίας», (Μπλέζ Πασκάλ, Γάλλος φιλόσοφος και μαθηματικός)
5. Ο Έλληνας επινόησε τη φιλοσοφία εξ αιτίας των εξαιρετικών του ικανοτήτων. (Φαρλάν Μπέρνερ, Αυστραλός καθηγητής, Νόμπελ Ιατρικής 1960)
6. «Η μοναδική για την κρίση που περνάει σήμερα ο πολιτισμός μας είναι η επιστροφή στην Ελλάδα και τον ελληνικό», (Rene Puaux, Γάλλος συγγραφέας)
7. «Αν το βιολί είναι το τελειότερο μουσικό όργανο, τότε η Ελληνική γλώσσα είναι το βιολί του ανθρώπινου» (Ελεν Κέλλερ, τυφλή Αμερικανίδα συγγραφέας)
- 8 «Δεν υπάρχει χωρίς ελληνική γραμματεία», (Λέων Τολστόι, Ρώσος συγγραφέας)

9. Η Ελλάδα είναι η του ευγενέστερου πολιτισμού που γνώρισε η ανθρωπότητα. (Makenzy King, πρώην Πρωθυπουργός Καναδά)

Μονάδες 10

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Το σχολείο σου είναι ενταγμένο σε ένα πρόγραμμα ανταλλαγής εκπαιδευτικών επισκέψεων μεταξύ μαθητών ευρωπαϊκών σχολείων. Στο πλαίσιο αυτό το δεκαπενταμελές συμβούλιο αναλαμβάνει να καταρτίσει το πρόγραμμα υποδοχής των Ευρωπαίων μαθητών. Ως μέλος του δεκαπενταμελούς συμβουλίου αναλαμβάνεις να προτείνεις τρεις βασικές δραστηριότητες, που θεωρείς ότι δεν πρέπει να λείψουν. Σε ένα κείμενο 250 λέξεων αιτιολόγησε τις επιλογές σου.

Μονάδες 50

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιό σας.
2. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας **σε όλα τα θέματα** με όποια σειρά θέλετε.
3. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι δεκτή.
4. Την τελευταία σελίδα μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε ως πρόχειρο.
5. Διάρκεια εξέτασης 1.30' μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Δυνατή αποχώρηση μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.
7. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνον **με μπλε** ή μόνον **με μαύρο** στυλό.
8. Να μη χρησιμοποιήσετε **διορθωτικό** (blanco).

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ